

PRIVREDNA KOMORA KANTONA SARAJEVO

Broj: 04/MK/16-14/11
Sarajevo, 08.03 2011. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
VLADA KANTONA
71000 SARAJEVO, Reisa Džemaludina Čauševića 1

PREDMET: Primjedbe, prijedlozi i sugestije na Nacrt budžeta Kantona Sarajevo za 2011. godinu

Na sjednici Upravnog odbora Privredne komore Kantona Sarajevo, održanoj 07.03.2011. godine, u proširenom sastavu sa predstavnicima vodećih kompanija u Kantonu Sarajevo i predstavnicom mreže «Sporazum Plus», razmatran je **Nacrt budžeta Kantona Sarajevo za 2011. godinu**.

U veoma opširnoj i konstruktivnoj raspravi usvojene su sljedeće primjedbe, sugestije i prijedlozi.

PRIMJEDBE I SUGESTIJE

Uključujući se u javnu raspravu o Nacrtu budžeta Kantona Sarajevo za 2011. godinu, privrednici, koji najvećim dijelom pune ovaj budžet, ocijenili su **pozitivnim** prilikom da raspravljaju o ovom važnom dokumentu.

Imajući u vidu sve okolnosti vezane za konstituisanje vlasti nakon izbora u BiH, Federaciji BiH i KS, pozitivnim je ocijenjen napor Vlade Kantona Sarajevo da Budžet donese u što kraćem vremenskom roku. Međutim, osnovna primjedba je da Budžet **nema razvojni karakter** i da je koncipiran **bez vizije i jasnih strateških ciljeva** iako se postavlja pitanje koliko je to objektivno bilo moguće u kratkom roku postići. Veoma je upitno da li će u budžetu biti dovoljno prihoda da bi se pokrili svi projicirani rashodi i eventualno neki koji se ne mogu predvidjeti, a za njih postoji obaveza da se realizuju.

Ocjena je da je sadašnja, vrlo nepovoljna situacija u privredi najvećim dijelom rezultat neadekvatne reakcije prethodnog sastava izvršnih i zakonodavnih organa na prijedloge privrede i da je izlaz iz krize moguće postići samo kontinuiranim i jedinstvenim djelovanjem kako nadležnih izvršnih i zakonodavnih organa tako i privrede u cjelini.

71000 Sarajevo, La Benevolencija 8
Tel: (00 387 33) 250 100, 250 101, 250 196 Fax: (00 387 33) 250 137, 250 139
www.pksa.com.ba, webmaster@pksa.com.ba

Konstatovano je da je ostavljen veoma kratak rok za kvalitetnu pripremu za javnu raspravu s obzirom da se radi o veoma složenoj i obimnoj materiji, te da je u ovoj godini veoma malo sredstava izdvojeno za poticanje privrede.

Poslovni ljudi okupljeni u Komori ponudili su niz korisnih prijedloga i sugestija.

- Prilikom izrade budžeta nisu praćeni trendovi u svijetu, uvažavajući prethodna iskustva i specifičnosti Sarajeva odnosno Kantona Sarajevo, ne postoje sažetci, objašnjene politike koje bi vodile razvoju i dr.
- privrednici su se osvrnuli i na stavku budžeta KS kojom je planirano oko 600.000,00 KM za industrijske zone, kao jedan simboličan pokušaj rješavanja brojnih problema vezanih za njihovo uređenje i funkcionisanje,
- veliki broj primjedbi odnosio se na poticanje poljoprivrede za koju je ove godine planirano cca 3,3 miliona KM, dakle svega 0,5% od 2% koliko je predviđeno Zakonom o novčanim podsticajima u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji na području Kantona Sarajevo,
- istaknut je problem ne korištenja sredstava iz fondova EU koji su na raspolaganju BiH, prvenstveno zbog ne educiranog kadra u državnim organima,
- naglašena je potreba da se aktueliziraju projekti iz turizma koje je uradila Komora u saradnji sa Kantom Sarajevo,
- da se određenim simboličnim ulaganjima doprinese povećanju energetske efikasnosti, tj. uštedama u javnom i privatnom sektoru.
- Zaključeno je da se prijedlozi, sa primjedbama i sugestijama, na Nacrt budžeta za 2011. godinu dostave Predlagaču, predstavnici mreže «Sporazum plus» i učesnicima u raspravi.

Iz rasprave su proistekli sljedeći

PRIJEDLOZI

1. U potpunosti ispoštovati Zakon o novčanim podsticajima u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji na području Kantona Sarajevo.

Obrazloženje:

U cilju daljeg razvoja poljoprivredne proizvodnje i konkurentske sposobnosti, predlaže se da se u cjelosti ispoštuje Zakon o novčanim podsticajima, po kojem je u članu 10. tačka 2. decidno utvrđeno da **»Visina novčanih podsticaja ne može biti manja od 2% od poreznih i neporeznih prihoda u Budžetu Kantona Sarajevo za tekuću godinu».**

Alternativa:

Ukoliko nije moguće, iz objektivnih razloga, u potpunosti ispoštovati Zakon, iznaći mogućnost da se novčana sredstva za ove namjene obezbjede **u visini prošlogodišnjih izdvajanja** u cilju održanja postojeće proizvodnje.

2. Uvažavajući trenutnu situaciju u javnim komunalnim preduzećima, prvenstveno KJKP «Toplane Sarajevo» neophodno je na ovoj poziciji predvidjeti pokriće gubitaka u poslovanju i obezbijediti minimalno 10 miliona KM, kako je to predviđeno Sanacionim programom.

Obrazloženje:

Iako Komora već duži period zagovara da se iz budžeta direktno ne vrši subvencioniranje firmi sa većinskim državnim kapitalom jer se privatni sektor dovodi u neravnopravan položaj, do iznalaženja sistemskih rješenja u ovoj oblasti, potrebno je da vlasnik (KS) poštuje svoje odluke i pridržava se svojih odluka i zaključaka.

Skupština KJKP «Toplane Sarajevo» je prihvatila **Sanacioni program koji je sačinjen po zaključcima Skupštine Kantona Sarajevo.**

Kako ova kompanija godinama iskazuje gubitak u poslovanju koji je pokrivan kroz umanjenje vrijednosti državnog kapitala i djelimično sredstvima budžeta, potrebno je obezbijediti određena sredstva kako bi se ublažile posljedice neekonomske cijene centralnog grijanja koja nije pratila povećanje cijene prirodnog gasa.

- 3. U Budžetu za 2011. godinu predvidjeti trećinu ukupnog iznosa za potrebe certificiranja zgrada budžetskih korisnika odnosno u naredne tri godine predvidjeti finansiranje i realizaciju ukupnog iznosa sredstava za ove namjene.**

Obrazloženje:

U Budžetu Kantona Sarajevo za oblast energetske efikasnosti predviđeno je 70.000,00 KM u okviru *Projekta povećanja energetske efikasnosti u ustanovama budžetskih korisnika u Kantonu Sarajevo.* Federalnim propisima predviđeno je da u 2011., 2012. i 2013. godini sve javne zgrade pribave energetske certifikat objekta i javno ga izlože. Obzirom da je energetske certifikat nov na tržištu ova obaveza bi se mogla realizovati kroz poseban program certificiranja zgrada budžetskih korisnika Kantona Sarajevo. Sredstva bi se trebala predvidjeti na jednoj poziciji u okviru jednog ministarstva. Koordinirana certifikacija bi, pored realizacije u predviđenom roku, osigurala i povoljnije ugovaranje sa certifikatorima što bi bilo finansijski povoljnije za Kanton (sadašnje rješenje podrazumijeva da svaka ustanova zasebno naručuje certifikat).

- 4. Zatražiti izmjenu Zakona o pripadnosti javnih prihoda.**

Obrazloženje:

Pored mnogobrojnih teškoća sa kojima se susreće privreda Kantona Sarajevo, poseban problem predstavlja i primjena Zakona o pripadnosti javnih prihoda. Evidentno je da Kanton Sarajevo trpi ogromne posljedice primjenom ovakvih zakonskih rješenja, tako da se u što kraćem roku treba zatražiti njegova izmjena, čime bi se izbjegla potreba zaduživanja u KS kod MMF-a i komercijalnih banaka.

- 5. Izdvajanje budžetskih sredstava za industrijske zone odobriti samo na osnovu projekata kojim bi se definisao rad i upravljanje u tim zonama.**

Obrazloženje:

Iako je bilo određenih ulaganja u industrijske zone, to nije urađeno sistemski nego parcijalno, tako da sada imamo zone kojima niko ne upravlja niti ih održava. Primjera radi u Vogošći (oko 45 firmi), Hrasnici, Ilijašu, s tim da je u Hadžićima situacija nešto bolja.

Sarajevo je bilo prepoznatljivo po velikim industrijskim gigantima, sa velikim brojem zaposlenih radnika, tako da sa manjim ulaganjima u postojeće industrijske zone, uz postojeću kvalifikovanu radnu snagu, moglo bi se učiniti puno toga. Namjenjena sredstva bi trebalo usmjeriti na rješavanje

imovinsko-pravnih odnosa u industrijskim zonama nakon čega bi se moglo pristupiti njihovom odgovarajućem organizacionom ustrojavanju.

6. Povećati efikasnost administracije, izvršiti njihovo smanjenje, te svesti nivo javne potrošnje u realne okvire.

Obrazloženje:

U situaciji kada je od ukupnog broja zaposlenih oko 42% zaposleno u vanprivredi (prije rata 22,5% pa se smatralo alarmantno) ne može se očekivati da to može podnijeti nijedna privreda, a pogotovo privreda naše zemlje. Umjesto traženja rješenja i koncipiranja budžeta koji bi imao razvojni karakter dobijamo iz godine u godinu sve manji budžet. Bez smanjenja javne potrošnje ne može doći ni do bilo kakvih pozitivnih pomaka. Ovo je dugoročna mjera i potrebno je **napraviti strategiju za smanjenje javne potrošnje**. Ukoliko Vlada ne poduzme konkretne mjere štednje, prije svega smanjenjem administracije, privrednici Kantona Sarajevo upozoravaju na izvjesnu opasnost da će budžet svake godine biti sve manji. Trebalo bi razmisliti i o novoj organizaciji lokalnih zajednica u KS.

7. U okviru budžeta za održavanje javne rasvjete ili u posebnoj stavci planirati sredstva za povećanje energetske efikasnosti javne rasvjete i na taj način stvoriti pretpostavke za realizaciju ušteda.

Obrazloženje:

U budžetu je predviđeno 4,7 miliona KM za potrošnju energije za javnu rasvjetu i 1,25 miliona KM za njeno održavanje. Izdvajanjem sredstava za povećanje energetske efikasnosti za javnu rasvjetu postigle bi se značajne uštede.

8. Projekat ENESANSA povezati sa energetsom efikasnošću i izraditi program učešća drugih partnera u projektu (privatnog sektora putem ESCO partnerstva, općina, razvojne banke F BiH, Evropske komisije i dr.) i na taj način omogućiti finansiranje projekta iz drugih sredstava.

Obrazloženje:

U okviru projekta ENESANSA predviđeno je 156 hiljada KM za sanaciju postojeće termoizolacione zaštite zgrada iz kreditnog zaduženja. Dati prijedlog bi iziskivao planiranje početnih minimalnih sredstava u budžetu ili u okviru projekta za izradu programa učešća drugih partnera u projektu.

9. Predvidjeti izradu studije povećanja energetske efikasnosti preduzeća i povećanje rentabilnosti za pomoć preduzeću Bags-Energotehnika.

Obrazloženje:

U budžetu je izdvojeno 200 hiljada KM za pomoć preduzeću Bags-Energotehnika, međutim, postavlja se pitanje da li se ovim iznosom išta postiže odnosno da li će doprinijeti stabilizaciji i oporavku ove firme. Iz tog razloga predlaže se izrada studije povećanja energetske efikasnosti preduzeća i povećanja rentabilnosti kako bi se učinio pomak u stabilizaciji finansijskog stanja preduzeća.

10. U Ministarstvu privrede predvidjeti sredstva za razvoj turizma.

Obrazloženje:

Ono što je u interesu razvoja turizma u Kantonu Sarajevo mora se tražiti pažljivim iščitavanjem stavki i pozicija u budžetu koje se odnose na razne rekonstrukcije, adaptacije, sanacije i izgradnju gdje se razvoj turizma pojavljuje ne kao primarna svrha aktivnosti već kao slučajna posljedica ili kolateralna korist.

Ne postoji turistička vizija Kantona Sarajevo. Naglašena je potreba organizovanog djelovanja prilikom organiziranja raznih manifestacija u Sarajevu.

Posebno je zatraženo da se aktueliziraju projekti koje je uradila Komora u saradnji sa Kantomom Sarajevo.

I dalje privrednici Kantona Sarajevo smatraju da posljedice svjetske ekonomske krize nije moguće rješavati putem zadržavanja nivoa javne potrošnje na račun zastoja i ograničenja privrednog razvoja već, naprotiv, realizacijom razvojnog koncepta na kojem treba da se bazira i Budžet Kantona Sarajevo u 2011. godini.

PREDSJEDNIK

Kemal Grebo, dipl.oec.